

ร่วมพบ ACOM 27

ปีที่ 27
ฉบับที่ 2/2568

ISSN 1686-2635

เมษายน - กันยายน
2568

เรือนสร้างเรื่อง

“พิพิธภัณฑ์” ตามนิยามอย่างรับรู้สากลของสภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ หรือ ICOM คือองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่เปิดเป็นสถานที่สาธารณะ และเป็นสถาบันถาวรที่ให้บริการแก่สังคมและมีส่วนในการพัฒนาสังคม มีหน้าที่รวบรวม สงวนรักษา ค้นคว้าวิจัย เผยแพร่ความรู้ และจัดแสดง วัตถุอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ทางการค้นคว้า การศึกษา และ ความเพลิดเพลินใจ ทั้งนี้ยังได้มีการทบทวนและปรับเปลี่ยนนิยามนั้นเรื่อยมาตามยุคตามสมัย...

04

ยกระดับดนตรีล้านนาร่วมสมัย สู่เพลย์ลิสต์ฮิลใจในวันเหนื่อยล้า

17

หากพูดถึงดนตรีล้านนา หลายคนอาจมีภาพจำว่าเป็นดนตรีที่ใช้ในงานบุญประเพณีภาคเหนือ ตลอดจนงานมงคลและอวมงคลต่าง ๆ แต่ล่าสุดที่งานองพืชมบ้านล้านนากำลังถูกยกระดับไปอีกขั้นสู่เสียงดนตรีที่ขับเคลื่อนเพื่อการผ่อนคลาย เพิ่มสมาธิ และสร้างบรรยากาศกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์...

พิพิธภัณฑ์:
พื้นที่เรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน

วารสาร ร่มพยอม

จัดทำขึ้นเพื่อเสนอความเคลื่อนไหวในแวดวง
ศิลปวัฒนธรรม หวังให้เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นและประสบการณ์ กำหนดการออก
ราย 6 เดือน ติดต่อส่งข่าวสารได้ที่ accl.cmu.ac.th
หรือ Email: saraban_cpac@cmu.ac.th หรือ
สำนักงานบรรณาธิการ ทัศนคติหรือข้อคิดเห็นใดๆ
ที่ปรากฏอยู่ในวารสารร่มพยอม เป็นความคิดเห็น
อิสระของผู้เขียนแต่ละท่าน มิใช่ทรงสนะของ
กองบรรณาธิการ หรือสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
และล้านนาสร้างสรรค์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์พงษ์รักษ์ ศรีบัณฑิตมงคล (อธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ศาสตราจารย์ปฏิบัติ ดร.เอกชัย มหาเอก (รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ปฏิบัติ ดร.เอกชัย มหาเอก

(รองอธิการบดี รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์)

รองศาสตราจารย์พิศมัย อาวะกุลพานิชย์

(รักษาการแทนรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ ฝ่ายยุทธศาสตร์)

ดร.กรวรรณ สังขกร

(รักษาการแทนรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ ฝ่ายพันธกิจ)

ฐาปณีย์ เครือระยา

วนิดา เชื้อคำฟู

ต่อพงษ์ เสมอใจ

สันต์ทัศน์ เพ็ญจันทร์

ดร.อภิรดี เตชะศิริวรรณ

ดร.นิเวศน์ พูนสุขเจริญ

ชนาภา คำวงศ์

รพีพรรณ ศรีทะ

กิตติพันธ์ ไชยยาดี

พิทักษ์ หนานบุตร

วาสนา มawangค์

นนทกานต์ ยอดแก้ว

สุทธธรรม โนบาง

ศิวานิช กมลโรจน์

ชุติมา พรหมาววัฒน์

กฤษฎา พุ่มเล็ก

โสภณลักษณ์ อินทะชุม

สกุลรัตน์ ใจพระ

ขุภากร เจริญศิลป์

รวีพร ชัยวุฒิ

แหล่งข้อมูล

โครงการ Creative Lanna Co - Communities : กิจกรรมสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

โครงการ Creative Lanna Selected (Knowledge Center)

โครงการดนตรีล้านนาเพื่อการผ่อนคลายและสมาธิ (Lanna Music Sound for Relaxation & Media)

เรียบเรียง

ชุติมา พรหมาววัฒน์

วาสนา มawangค์

คุณากร เมืองเดช

ออกแบบและจัดพิมพ์

นนทกานต์ กราฟฟิค การพิมพ์ เชียงใหม่

ผลิตโดย

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

งบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
และล้านนาสร้างสรรค์
CENTER FOR THE PROMOTION OF
ART CULTURE AND CREATIVE LANNA

บทบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ ที่รับผิดชอบต่อสังคม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยนวัตกรรมตามแผนพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะที่ 13 (พ.ศ. 2565 - 2569) ที่ยึดหลักการส่งมอบคุณค่าให้แก่สังคม โดยส่งเสริมบูรณาการการทำงานร่วมกันของคณะ และส่วนงานต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยหลักการ SDGs (Sustainable Development Goals) ที่มุ่งเน้นทิศทางการทำงานตามกรอบการพัฒนาของโลกที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ (UN) วัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันภายในปี 2030

วารสารร่มพยอม ปีที่ 27 ฉบับที่ 2 นี้ นำเสนอภาพรวมของการดำเนินงานด้านล้านนาสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยหลักการ SDGs (Sustainable Development Goals) โดยมุ่งประเด็นสำคัญเป้าหมายที่ 11 ของ SDGs มุ่งเน้นการสร้างเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน ร่วมสร้างเมืองที่น่าอยู่ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ปลอดภัย ซึ่งทุกคนมีโอกาสเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก และพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมสร้างสรรค์ รวมไปถึงการสนับสนุนแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ตามแนวทางของยูเนสโก (UNESCO) ทั้งนี้ภายในเล่มจะประกอบไปด้วยบทความที่หลากหลาย ซึ่งแสดงถึงการใช้มรดกทางวัฒนธรรมในการเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ตามความเหมาะสมอย่างเป็นสาธารณะ ส่งเสริมการเข้าถึง ผ่านโครงการ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น มุ่งเป้าให้เหมาะสมกับทุกคน อีกทั้งเป็นพื้นที่การมีส่วนร่วมของเครือข่ายทางศิลปวัฒนธรรมและชุมชนของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์

หวังว่าผู้อ่านจะได้รับสาระความรู้ รวมไปถึงประสบการณ์ความเพลิดเพลินด้านศิลปวัฒนธรรมและความคิดเชิงสร้างสรรค์ รวมไปถึงได้เห็นความตั้งใจ และการขับเคลื่อนทางสังคมของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ที่ผ่านมา กองบรรณาธิการยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้ส่งมอบวารสารร่มพยอมปีที่ 27 ฉบับที่ 2 นี้ให้แก่ทุกท่าน หากผู้อ่านมีข้อเสนอแนะ หรือข้อติดขัดเพื่อการพัฒนาคุณภาพของวารสารร่มพยอมให้ดียิ่งขึ้น โดยท่านสามารถสแกน QR Code ด้านล่างนี้

ด้วยจิตคารวะ

ศาสตราจารย์ปฏิบัติ ดร.เอกชัย มหาเอก

รองอธิการบดี รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สารบัญ

เรือนสร้างเรื่อง

ชุตินา พรหมวัฒน์

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“พิพิธภัณฑ์” ตามนิยามอย่างรับรู้สากลของสภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ หรือ ICOM คือองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่เปิดเป็นสถานที่สาธารณะ และเป็นสถาบันถาวรที่ให้ บริการแก่สังคมและมีส่วนในการพัฒนาสังคม มีหน้าที่รวบรวม สงวนรักษา ค้นคว้าวิจัย เผยแพร่ ความรู้ และจัดแสดง วัตถุอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อจุดประสงค์ทางการค้นคว้า การศึกษา และ ความเพลิดเพลินใจ ทั้งนี้ยังได้มีการทบทวนและ ปรับเปลี่ยนนิยามนั้นเรื่อยมาตามยุคตามสมัย

ยกกระต๊อบดนตรีล้านนาพร้อมสมัย สู่เพลย์ลิสต์ฮิลใจในวันเหนือยล้ำ

กองบรรณาธิการ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หากพูดถึงดนตรีล้านนา หลายคนอาจมีภาพจำว่าเป็นดนตรีที่ใช้ในงานบุญ ประเพณีภาคเหนือ ตลอดงานม้งคลและอวมงคลต่าง ๆ แต่ล่าสุดท่วงทำนองพื้นบ้านล้าน นากำลังถูกยกระดับไปอีกขั้นสู่เสียงดนตรีที่ขับเคลื่อนเพื่อการผ่อนคลาย เพิ่มสมาธิ และสร้าง บรรยากาศกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์

โปรเจกต์พัฒนาวิชาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ปลุกย่านให้มีชีวิต ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์

กองบรรณาธิการ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เพราะการขับเคลื่อนย่านสร้างสรรค์ไม่ใช่แค่เพียงการเข้าไปพัฒนาเชิงกายภาพหรือพื้นที่ แต่ยังมีองค์ประกอบในการจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ เพื่อปลุกย่านให้มีชีวิตชีวา สร้างคุณค่าและมูลค่าบนแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ จึงได้จัดทำโครงการ ‘Creative Lanna Co - Communities : กิจกรรมสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน’ ระดมศักยภาพนักวิจัย นักวิชาการ และคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากหลากหลายสาขาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เช่น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ คณะวิจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ มาปลุกปั้นสารพัดโครงการและกิจกรรมสนุก ๆ กระตุ้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยทำงานร่วมกับชุมชนภายในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบน ทั้งในรูปแบบของการเปิดพื้นที่เรียนรู้ (On Ground) และผ่านระบบสารสนเทศสร้างสรรค์ (On Cloud) ภายใต้งานหลัก ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องของสุขภาพ อาหารการกิน เสื้อผ้า มรดกท้องถิ่น ศิลปหัตถกรรม วัฒนธรรมและประเพณี ไปจนถึงการแสดงดนตรีและสื่อสร้างสรรค์

รางวัลแห่งความยั่งยืน

วาสนา ม่วงค์

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พิพิธภัณฑสถานเรือนโบราณล้านนา สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ACCL-CMU) คว้ารางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 15 ประจำปี 2568 (Thailand Tourism Awards 2025) ประเภทแหล่งท่องเที่ยว (สาขาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม) จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จำนวน 3 ประเภทรางวัล ได้แก่ รางวัลเกียรติยศ (Hall of Fame) รางวัลยอดเยี่ยม (Thailand Tourism Excellence Awards) และรางวัลแห่งความยั่งยืน (Thailand Tourism Sustainability Awards)

เรือนสร้างเรื่อง

ชุติมา พรหมวัฒน์
สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“พิพิธภัณฑ์” ตามนิยามอย่างรับรู้สากลของสภา
การพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ หรือ ICOM คือองค์กรที่ไม่แสวงหา
ผลกำไรที่เปิดเป็นสถานที่สาธารณะ และเป็นสถาบันถาวร
ที่ให้บริการแก่สังคมและมีส่วนในการพัฒนาสังคม มีหน้าที่
รวบรวม สงวนรักษา ค้นคว้าวิจัย เผยแพร่ความรู้ และจัดแสดง
วัตถุอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม
ของมนุษย์ ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ทางการค้นคว้า การศึกษา และ
ความเพลิดเพลินใจ ทั้งนี้ยังได้มีการทบทวนและปรับเปลี่ยน
นิยามนั้นเรื่อยมาตามยุคตามสมัย

พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในบทบาทหลักของการเป็นพื้นที่จัดแสดง ได้ดำเนินการจัดแสดงและอนุรักษ์เรือนโบราณล้านนา และยุ้งข้าวในรูปแบบต่างๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนให้รื้อย้ายนำมาเก็บรักษาไว้ จากหน่วยงานและบุคคลที่เห็นคุณค่าและความสำคัญของเรือนโบราณล้านนาและยุ้งข้าว โดยประสงค์ให้มีขึ้นเพื่อให้ทุกคนได้เข้าศึกษาและท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลิน ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดการต่อยอดและเป็นประโยชน์ โดยในปัจจุบันจัดแสดงเรือนโบราณล้านนาจำนวน 10 หลังและยุ้งข้าวอีก 4 ยุ้งข้าว ภายใต้ภูมิทัศน์และบริเวณที่ถูกจัดการอย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาเชิงช่างในอดีตที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

ความท้าทายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา นอกเหนือไปจากการเป็นพื้นที่จัดแสดง คือการต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย สร้างประสบการณ์ใหม่ให้ยังคงเป็นที่น่าสนใจของผู้คน และเป็นพิพิธภัณฑ์สำหรับทุกคน (Museum for All) โดยดำเนินการขับเคลื่อนผ่านรายละเอียดที่เกี่ยวข้องทั้งในแง่ของการจัดแสดง การสร้างประสบการณ์จากการเข้าชม เข้าศึกษา สร้างโอกาสของการเข้าถึงผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในรูปแบบออนไซต์ (Onsite) และการเข้าถึงผ่านรูปแบบออนไลน์ (Online) ซึ่งเป็นช่องทางที่สากลและเข้าถึงได้จากทั่วทุกมุมโลก การเป็นพื้นที่สำหรับเครือข่าย และเป็นพื้นที่สำหรับชุมชน รวมไปถึงรายละเอียดอื่นๆ ดังนี้

การจัดแสดง และการสื่อความหมาย เรือนโบราณ
ล้านนา และยั้งข้าว พร้อมกับภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบเป็นสิ่ง
จัดแสดงของพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนาที่สื่อความหมาย
เรื่องสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่า ความงดงามของเรือน ที่
เสมือนภาพสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมการอยู่อาศัยตามยุคสมัย
ในอดีต รวมไปถึงภูมิปัญญาเชิงช่างที่สร้างผลงานเพื่อเป็นหลัก
ฐานทางประวัติศาสตร์ โดยการสื่อความหมายของพิพิธภัณฑ์
เรือนโบราณล้านนานั้น จะจำแนกข้อมูลออกไปเป็นประเด็น
อาทิ การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมงานไม้ภูมิปัญญาเชิงช่าง ประวัติ
และรายละเอียดของเรือนที่ผ่านมามากหลายสิบปีจนถึงร้อยปีขึ้นไป
วิถีชีวิตกับเรือนโบราณตามยุคสมัย ทั้งนี้ทั้งการสื่อความหมาย
ผ่านป้ายข้อมูล เอกสาร แผ่นพับที่สามารถอ่านได้ด้วยตัวเอง
รวมถึงการนำชมบรรยาย ใช้สื่อภาพและเสียง การเล่าเรื่อง
ผ่านนิทรรศการถาวร และหมุนเวียนภายในพื้นที่ เป็นต้น
บนฐานคิดที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนและหมุนเวียนการจัดแสดง
เพื่อสร้างความน่าสนใจที่ทำให้กลับมาอีกครั้ง

สร้างประสบการณ์การเข้าถึงพื้นที่ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ความมุ่งหวังที่อยากผลักดันให้พิพิธภัณฑ์เป็นมากกว่าพื้นที่จัดแสดง และสร้างประสบการณ์ใหม่นอกเหนือจากการเข้าชมจึงเกิดกิจกรรมให้เข้าร่วมในพื้นที่ โดยออกแบบบนฐานศิลปวัฒนธรรมล้านนารวมไปถึงการบูรณาการข้ามศาสตร์ เช่นสุนทรียศาสตร์ของดนตรีล้านนา ร่วมกับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์สร้างเสียงบรรเลงเพื่อความผ่อนคลายที่ใช้ในพื้นที่พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา เป็นต้น และได้นิยามพื้นที่แห่งการเรียนรู้นี้ว่า “ห้องเรียนไร้กรอบ” ห้องเรียนรู้ที่ไม่ถูกจำกัดด้วยกรอบของความคิดและจินตนาการ สร้างความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ให้แก่ผู้เข้ารับบริการทุกคนเพื่อให้พื้นที่เกิดการเคลื่อนไหวอย่างมีชีวิตตลอดเวลา การมีกิจกรรมเกิดขึ้นจะดึงดูดให้คนกลับมาใช้ซ้ำ แล้วก็ยังขยายโอกาสในการหาลูกค้าใหม่ๆ สร้างการรับรู้ที่ทำให้ผู้คนอยากเข้ามาสัมผัสกิจกรรมที่หลากหลายในพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์

การจัดการกับปัญหาเมื่อเกิดสภาวะวิกฤตฉับพลันและความทันสมัยในโลกสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแพร่ระบาดของโรคระบาดร้ายแรง ภัยธรรมชาติจากฝุ่น PM 2.5 ที่กระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้คน เป็นเรื่องหนึ่งที่ไม่่ว่าจะคน หรือหน่วยงานใดก็ตามย่อมได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่มากนัก ในส่วนการเข้าถึงพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนาที่เป็นพื้นที่กลางแจ้งได้รับผลกระทบอย่างมาก และอาจส่งผลให้บริการหยุดชะงักไปชั่วขณะเลยทีเดียว แต่การใช้โอกาสใหม่ๆ อย่างเช่นสื่อออนไลน์ AI ในโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นโอกาสที่ต้นทุนต่ำหรือแทบไม่ใช้ต้นทุนเลยเพื่อการเผยแพร่ แสดงความเคลื่อนไหวของพิพิธภัณฑ์ให้ปรากฏอย่างสม่ำเสมอเป็นช่องทางที่ทำให้ไม่ตัดขาดการสื่อสารของพิพิธภัณฑ์ อีกทั้งยังเป็นการขยายฐานลูกค้าได้ในวงกว้างทั้งในระดับประเทศไปจนถึงระดับนานาชาติ มีผู้ติดตามใหม่ๆ ควบคู่กันไปก็เกิดการเผยแพร่องค์ความรู้ที่แตกยอดออกมาจากพิพิธภัณฑ์ได้ในหลายมิติ รวมไปถึงสามารถเป็นข้อมูลพร้อมใช้บนฐานออนไลน์ที่ได้ทั้งความรู้ และความบันเทิง ผลประโยชน์ที่ได้ตามมาของพิพิธภัณฑ์อีกอย่างก็คือเกิดการปรับตัวและสามารถอยู่ได้ไม่ว่าปัจจัยทั้งภายในและภายนอกจะกระทบมากน้อยเพียงใดก็ตาม

มาตรฐาน รางวัล คือผลสำเร็จของการถูกยอมรับ การนำพิพิธภัณฑ์เข้าร่วมเกณฑ์เพื่อสร้างการรับรองในด้านที่เกี่ยวข้องเปรียบเสมือนการสร้างความมั่นใจ และเชื่อใจให้แก่ผู้รับบริการ แสดงถึงบริการที่จะได้รับอย่างดีและน่าประทับใจ รวมไปถึงการเข้าสู่เวทีเพื่อขอรับรางวัลต่างๆ ที่เป็นภาพสะท้อนความสำเร็จการให้บริการทุกประเภทที่เกี่ยวข้องของพิพิธภัณฑ์ เรือนโบราณล้านนาที่ประเมินจากรางวัลทุกรางวัลว่าพื้นที่แห่งนี้ได้รับการยอมรับทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ เช่น รางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรม จากสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ รางวัล Museum Thailand Awards โดยสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ (สพร.) รางวัล Thailand Tourism Awards โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นผลสะท้อนกลับมาให้พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา เกิดการพัฒนาและรักษามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

การบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการปรับปรุง พัฒนา และออกแบบอนาคต พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนามุ่งหวังที่จะเป็นพื้นที่ที่ทุกคนสามารถตกเดือน ชี้นะ หรือร่วมพัฒนาไปด้วยกันได้ โดยประเมินผ่านการรับบริการทุกรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ ผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารหลายช่องทาง บันทึกเป็นสถิติและนำสู่การวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงพัฒนาให้ถูกต้องและถูกใจผู้รับบริการ อีกทั้งเป็นข้อมูลสำคัญในการออกแบบอนาคต ขยายผลสู่การสร้างรายได้บนฐานความเหมาะสมทางวัฒนธรรมแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในวิถีล้านนาที่สามารถนำมาเป็นทุนสำหรับการบริหารจัดการให้พิพิธภัณฑ์ยังอยู่ต่อไปได้

ถอดบทเรียนการพัฒนาสู่การเป็นพื้นที่สำหรับ
เครือข่าย และเป็นพื้นที่สำหรับชุมชน หากเปรียบพิพิธภัณฑ
เรือนโบราณล้านนาเป็นภาพจิ๊กซอร์ผืนใหญ่ ก็พบว่ามัน
เป็นภาพที่เกิดจากจิ๊กซอร์หลายๆ ชิ้นที่มาประกอบร่างกัน
ให้ภาพมีความสมบูรณ์ เครือข่ายที่เข้ามาบูรณาการร่วมกัน
ผ่านกิจกรรม โครงการ หรือผ่านความร่วมมือในเรื่องต่างๆ นั้น
ล้วนแล้วแต่เป็นเพื่อนคนสำคัญของพิพิธภัณฑเรือนโบราณ
ล้านนาแทบทั้งสิ้น และเมื่อเพื่อนคนสำคัญทำงานร่วมกัน
จึงเกิดการออกแบบกระบวนการเพื่อพัฒนาทักษะคนทำงาน
พิพิธภัณฑ พื้นที่เรียนรู้ เพื่อสร้างคนและขยายผลให้คนยก
ระดับพื้นที่ตนเอง ผ่านโครงการสำคัญอย่าง “Creative Lanna
Selected (Knowledge Center)” ที่มีกระบวนการ

1. บันทึกข้อตกลงการทำงานร่วมกัน 10 พิพิธภัณฑสถานที่เรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. บ่มเพาะเพื่อพัฒนาทักษะคนทำงานพิพิธภัณฑสถานที่เรียนรู้ ผ่านการอบรมการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานที่เรียนรู้ ในหลายมิติ เพื่อสร้างคนเพื่อให้คนยกระดับพื้นที่ตนเอง
3. มิวเซียมคลินิก นำผู้เชี่ยวชาญลงพื้นที่เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาพื้นที่ของ 10 เครือข่าย
4. จัดทำสื่อพร้อมใช้ (VDO) ให้แก่พิพิธภัณฑสถานที่เรียนรู้ สำหรับการเผยแพร่ และสร้างการรับรู้ในวงกว้างมากขึ้น
5. สนับสนุน และเป็นพี่เลี้ยงสำหรับการขอรับรองมาตรฐาน และรางวัลที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งการรักษา กลุ่มของเครือข่ายไว้เพื่อการสื่อสาร การแลกเปลี่ยน การร่วมประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการรับรู้ให้กันอีกด้วย

นอกจากการสร้างเครือข่าย ก็ยังมีการขยายโอกาสสำหรับชุมชน ผ่านการเป็นพื้นที่สาธารณะที่เครือข่าย ชุมชนสามารถเข้าถึงและเข้าใช้ร่วมกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงข้อมูลองค์ความรู้ การจัดกิจกรรมร่วมกัน การบริการพื้นที่สำหรับเครือข่ายจัดกิจกรรม รวมไปถึงการเป็นพื้นที่ให้ชุมชนได้เข้ามาใช้เป็นสื่อกลางเพื่อสร้างการรับรู้ผ่านงานกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ โดยพิพิธภัณฑสถานที่ดีก็ควรทำงานร่วมกับชุมชนได้ รับผิดชอบต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นมิติของผู้คน พื้นที่ สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งพิพิธภัณฑสถานเรือนโบราณล้านนาเป็นของผู้เกี่ยวข้องทุกคน ไม่ว่าจะเป็นทายาทเจ้าของเรือน มหาวิทยาลัย มูลนิธิต่างๆ และอีกหลายๆ กลุ่มเครือข่ายที่มีเป้าประสงค์เพื่อให้พิพิธภัณฑสถานเรือนโบราณล้านนาเป็นพื้นที่อนุรักษ์และสืบสานให้ยั่งยืน ผ่านการจัดแสดง กิจกรรม การเผยแพร่อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้นถือเป็นเครือข่ายที่ล้วนแต่เป็นจิ๊กซอว์ตัวที่สำคัญให้ภาพพิพิธภัณฑสถานเรือนโบราณล้านนาสมบูรณ์ทั้งสิ้น

การเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับทุกคน (Museum for All) พิพิธภัณฑ์ต้องสามารถลดช่องว่างของอุปสรรคให้แก่ผู้รับบริการทุกคนให้ได้มากที่สุด โดยอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงได้ตั้งแต่เด็กเล็กไปจนกระทั่งผู้สูงอายุ และหมายรวมถึงผู้มีความบกพร่องทางร่างกายทุกประเภท เป็นพื้นที่ที่เป็นมิตรสำหรับทุกคน

“ด้านกายภาพ” ต้องสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการให้ได้รับความสะดวกและปลอดภัย เช่น มีทางเดินที่พร้อมรองรับรถเข็นอย่างสะดวก ห้องน้ำสำหรับผู้พิการทางเดินที่ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น

“ด้านข้อมูลการสื่อความหมายผ่านสื่อและนิทรรศการ” เช่น มีข้อมูลที่อธิบายทำให้เห็นภาพแก่ผู้มีอุปสรรคที่จะเข้าถึงในพื้นที่จริงได้อย่างผู้สูงอายุหรือผู้ที่นั่งรถเข็นที่ไม่สามารถเข้าไปยังพื้นที่จัดแสดงภายในเรือนโบราณล้านนาได้ รวมไปถึงการเผยแพร่ข้อมูลที่คำนึงถึงคนทุพภิกขภัยให้เป็นข้อมูลที่เข้าถึงง่ายผ่านการ์ตูน ไปจนถึงชุดองค์ความรู้เหมาะกับการเรียนรู้หลากหลายช่วงวัย เป็นต้น

“ด้านกิจกรรม” ความสนใจของมนุษย์มีความหลากหลาย ปัจจัยไม่ว่าจะเป็นเพศ เชื้อชาติ ช่วงวัย ล้วนเป็นเหตุให้เกิดความแตกต่างทั้งสิ้น จากการรวบรวมสถิติและข้อมูลพบว่าในกิจกรรมต่างๆ จะประกอบไปด้วยบุคคลที่สนใจในเรื่องเดียวกันมารวมตัวกันไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใดก็ตาม ระดับความยากง่ายของกิจกรรมสำหรับช่วงวัยที่เหมาะสม ก็เป็นอีกหนึ่งรายละเอียดสำคัญ หรือแม้กระทั่งกลุ่มครอบครัวที่ประกอบไปด้วยสมาชิกหลายช่วงวัยที่มีความต้องการเข้าถึงกิจกรรมพร้อมกันเพื่อสร้างประสบการณ์ร่วม รวมไปถึงอีกหลายๆ ความแตกต่างของความต้องการ จึงเป็นรายละเอียดที่ต้องมีการทบทวนและพัฒนาอยู่เสมอเพื่อบริหารความต้องการและออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์

“ด้านอื่นๆ” พื้นที่ฮีลใจ (Healing Space) ภายใต้
ภูมิทัศน์ของธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนทั้งด้านร่างกาย
และจิตใจ เสมือนการเสพบรรยากาศเพื่อความผ่อนคลาย
มาเล่น มาเพลิน มาเดินไปในบรรยากาศ เป็นต้น

“พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนาไม่ใช่เป็นเพียง
พิพิธภัณฑ์” นั่นก็เพราะเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ “ห้องเรียน
ไร้กรอบ” เป็นพื้นที่หลักฐานประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม
เป็นพื้นที่สร้างประสบการณ์ เป็นพื้นที่ฮีลใจ เป็นพื้นที่สำหรับ
เครือข่าย ชุมชน สูดท้ายแล้วภาพฝันใหญ่นี้ก็ยังเปิดรับ
การเข้ามาของจิ๊กซอร์หลายๆ ชิ้นเข้ามาเติมเต็มในเป้าหมาย
เดียวกัน ในทางกลับกันตัวพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนาเอง
ก็พร้อมจะเป็นจิ๊กซอร์ชิ้นสำคัญให้กับเครือข่ายและชุมชน
เพื่อผลักดันให้พิพิธภัณฑ์ไม่ใช่เป็นเพียงพิพิธภัณฑ์ แต่เป็นพื้นที่
สาธารณะที่มีชีวิตที่เหมาะสมสำหรับทุกคน (Museum for all)

“คุณค่า” และ “มูลค่า” นั้น หากมองให้ดีแล้ว
เป็นสิ่งที่ต้องรักษาสอดคล้องกันไป เพราะหากเราสนใจ
แต่คุณค่าเราอาจสร้างกำแพงข้อจำกัดของการสร้างสรรค์
เนื่องด้วยเราพยายามหุ้มเกราะป้องกันการลดทอนคุณค่า
ของสิ่งต่างๆ ลง และในทางกลับกันหากมองเพียงแค่มูลค่า
เราก็คงมองพิพิธภัณฑ์เป็นสินค้าที่มุ่งการค้าเชิงพาณิชย์
แสดงให้เห็นตัวเลขรายได้น่าประหลาดใจชั่วขณะหนึ่ง
ที่ไม่ยืนยาวนักซึ่งอาจกระทบให้เสียคุณค่าทั้งหมดไปได้
พิพิธภัณฑ์เกิดจากความพยายามของผู้บุกเบิกหลายๆ ชีวิต
เรือนโบราณล้านนาและยังชั่วเกิดจากความเสียสละของ
บรรพบุรุษเจ้าของเรือนให้เรารักษาพื้นที่ความทรงจำของชีวิต
ในที่ปลอดภัยแห่งนี้ พิพิธภัณฑ์จึงควรเป็นพื้นที่ชีวิตที่เหมาะสม
เหมาะสมที่ว่าเป็นคือเหมาะสมกับเป้าหมายของผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย
ที่ไว้วางใจและเชื่อมั่นว่าเราจะรักษาพื้นที่หลักฐานทางชีวิต และ
เรื่องราวประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมนี้ได้เป็นอย่างดีสืบไป

CREATIVE LANNA CENTER

ถอดบทเรียน บ่มเพาะให้ได้มาตรฐาน สร้างการยอมรับในระดับชาติ

ร่วมเป็นพันธมิตร
เครือข่ายพิพิธภัณฑ์

ได้รับแนวทางในการขอรับรอง
มาตรฐานระดับชาติ

บ่มเพาะจากผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการบริหารจัดการ
พิพิธภัณฑ์ในแต่ละด้าน

ได้รับ CERTIFICATE
"CREATIVE LANNA SELECTED
KNOWLEDGE CENTER"

พิพิธภัณฑ์ทางวิชาการและอนุรักษ์ทางสิ่งแวดล้อม
บริเวณสวนพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

CMU CU SU NU

พิพิธภัณฑ์สมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

CMU CU SU NU

ศูนย์ธรรมชาติวิทยาของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

CMU CU SU NU

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบพระชนมพรรษา

CMU CU SU NU

พิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

CMU CU SU NU

ศูนย์เรียนรู้ทางวิชาการ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมมหาราชวัง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อสม.-มช.)

CMU CU SU NU

พิพิธภัณฑ์ศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

CMU CU SU NU

พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมการเกษตรไทย

CMU CU SU NU

พิพิธภัณฑ์หม่อมเจ้าฟ้า ในพระราชูปถัมภ์ฯ

CMU CU SU NU

ศูนย์เรียนรู้วิถีแห่งชาวนาอินทรีย์

CMU CU SU NU

ห้องเรียนไร้กรอบ

โครงการกิจกรรมพิเศษสร้างพื้นที่บรรยายภาคสร้างสรรค์
ภายในพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา
สำนักงานศิลปวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

CMU CU SU NU

รู้จักไป

"จากมรดกภูมิปัญญา สู่การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์"

ชื่อผลงาน	วิทยากร
8 มิถุนายน 2568 09.00 - 12.00 น. ภาษาจีน จีน-ไทย	ศาสตราจารย์ ดร.วิภา (อสม. มช.) ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาจีนและ วัฒนธรรมจีน-ไทย

CMU CU SU NU

รู้จักต้นไม้

"กว่าจะขึ้นต้นไม้ หนึ่งปีให้เวลาอยู่นาน
เราต้องใส่ใจไม้ต้นๆ ของต้นไม้ต้นแรก โดยไม่มากจนเกินไป
แต่ก็ต้องใส่ใจ ไม้เก่าๆ ด้วย"

ชื่อผลงาน	วิทยากร
พฤศจิกายน 2568	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภา (อสม. มช.) ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาจีนและ วัฒนธรรมจีน-ไทย

CMU CU SU NU

แต่งวาดวาดเพลิน

"มาฝึกวาดภาพและระบายสีกัน
ภายในพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา"

ชื่อผลงาน	วิทยากร
ธันวาคม 2568	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภา (อสม. มช.) ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาจีนและ วัฒนธรรมจีน-ไทย

CMU CU SU NU

ลงภาพ 2568 เข้าไป

"นอกจากงานเขียนแล้ว ยังมีงานศิลปะแบบอื่นๆ
ที่พวกเราสนใจและอยากจะทำกันด้วย
เช่น งานปั้น งานแกะสลัก งานไม้ งานปูน งานดินเผา"

นางสาว ช่าง
คนรักงานไม้

CMU CU SU NU

ไผ่สร้างบ้าน

"คนรักการสร้างบ้านไม้ ได้มาจับจริง แบบจริง"

ชื่อผลงาน	วิทยากร
ธันวาคม 2568	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภา (อสม. มช.) ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาจีนและ วัฒนธรรมจีน-ไทย

CMU CU SU NU

ยกระดับดนตรีล้านนาร่วมสมัย สู่เพลย์ลิสต์ฮิตใจในวันเหนื่อยล่า

หากพูดถึงดนตรีล้านนา หลายคนอาจมีภาพจำว่าเป็นดนตรีที่ใช้ในงานบุญประเพณีภาคเหนือ ตลอดงานงานมงคลและอวมงคลต่าง ๆ แต่ล่าสุดท่วงทำนองพื้นบ้านล้านนากำลังถูกยกระดับไปอีกขั้นสู่เสียงดนตรีที่จับกลุ่มเพื่อการผ่อนคลาย เพิ่มสมาธิ และสร้างบรรยากาศกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์

โปรเจกต์ที่น่าสนใจนี้เกิดขึ้นจากความหลงใหลในดนตรีล้านนาของบุคลากรสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดย ต่อพงษ์ เสมอใจ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ และ นนทกานต์ ยอดแก้ว นักวิชาการคอมพิวเตอร์ที่มุ่งนำเทคนิคทางมีเดียเข้ามาสนับสนุน ผสมกับความตั้งใจอยากต่อยอดมนต์เสน่ห์ของสะล้อ ซอ ซึง ให้มีพื้นที่เฉิดฉายใหม่ที่มีความร่วมสมัยและเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังหลากหลายมากขึ้น

จึงเป็นที่มาของการริเริ่ม ‘โครงการดนตรีล้านนา เพื่อการผ่อนคลายและสมาธิ (Lanna Music Sound for Relaxation & Media)’ ซึ่งดำเนินการภายใต้ธีม Performing Music and Media การส่งเสริมการแสดง ดนตรี และ สื่อสร้างสรรค์ ควบคู่กับธีม Wellness ที่เน้นการสร้างสรรค์ ส่งเสริมสุขภาพทางเลือก อันเป็น 2 ใน 7 ธีมหลัก ที่ทาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มุ่งส่งเสริมการพัฒนาศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาย่านสร้างสรรค์ (Creative District) และ แบรินด์สร้างสรรค์ (Creative Branding) โครงการ Creative Lanna Co-Communities: กิจกรรมสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

กล่าวคือ โจทย์ของโครงการนี้ไม่ใช่แค่เพียง การสร้างสรรค์สุนทรียศาสตร์ใหม่ให้กับดนตรีล้านนาเท่านั้น หากยังให้ความสำคัญกับการใช้เสียงบรรเลงจากเครื่องดนตรี พื้นบ้านล้านนาเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางเลือก โดยร่วมมือกับ ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ในการพัฒนาและประยุกต์ใช้คลื่นเสียง ‘Binaural Beats’ ที่มีงานวิจัยรับรองว่าสามารถปรับจูน คลื่นสมอง เปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะการผ่อนคลายความเครียด ลดความวิตกกังวล และ ฟื้นฟูสุขภาพจิตใจให้เบิกบานแจ่มใส

ซึ่งหนึ่งใน Keyman คนสำคัญที่เชื่อมประสาน องค์ความรู้ในการทำงานข้ามศาสตร์ระหว่างศิลปะดนตรีล้านนา กับวิทยาศาสตร์การแพทย์ คือ รศ.นพ.จักรกริช กล้าผจญ แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูมากความสามารถ ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้าน Binaural Beats หาตัวจับยาก และยังเป็นนักดนตรีบำบัด รวมถึงนักประพันธ์เพลงล้านนาร่วมสมัย

นอกจากนี้ยังมี อาจารย์รติ นาคเสถียร ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีและพลังงานบำบัด ผศ.บุญรัตน์ ศิริรัตนพันธ์ จากวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต อาจารย์บุญคงพร วรอุไร จากภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ และอาจารย์ ดร.กฤษฎี เลกะกุล จากคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มาร่วมจุดประกายความเข้าใจเรื่องของดนตรีกับการแพทย์ แนวทางการนำเสียงดนตรีล้านนามาปรับใช้ในบทเพลงร่วมสมัย พร้อมทั้งฝึกอบรมทักษะการออกแบบและประพันธ์เพลงดนตรีล้านนาเพื่อการผ่อนคลายและสมาธิให้แก่บรรดานักดนตรี นักประพันธ์เพลง นักศึกษา คณาจารย์ ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่มีทักษะด้านดนตรีและสนใจด้านดนตรีล้านนา ร่วมสมัย ในกิจกรรมประเดิมโครงการ ‘กิจกรรมการฝึกอบรม การสร้างสรรค์เสียงดนตรีล้านนาเพื่อการผ่อนคลายและดนตรีสมาธิ’

แล้วจากกิจกรรมข้างต้นก็นำมาสู่การบ่มเพาะผลงานดนตรีคุณภาพเยี่ยม ซึ่งได้ศิลปินดนตรีพื้นบ้านล้านนา ทั้งรุ่นใหญ่และคลื่นลูกใหม่มา Collaborate พร้อมตีความ 5 แนวคิดการสร้างสรรค์ที่เชื่อมโยงเรื่องราวธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสะท้อนอัตลักษณ์วัฒนธรรมล้านนา อย่างลึกซึ้ง ก่อนร้อยเรียงเป็นเสียงดนตรีอันไพเราะจำนวน 10 บทเพลง ที่มีท่วงทำนองแปลกใหม่ ร่วมสมัยฟังง่าย และงดงามลงตัว

ไม่ว่าจะเป็น ‘แนวคิดที่เน้นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ล้านนา’ ซึ่งผสมผสานองค์ประกอบทางดนตรีล้านนา อาทิ สะล้อ ซอ ซึง ขลุ่ย ดนตรีชนเผ่า และดนตรีร่วมสมัย เพื่อนำเสนอความงดงามของธรรมชาติในดินแดนล้านนา โดยใช้ ทำนองเพลงที่สื่อถึงทุ่งนา ป่าเขา และแม่น้ำ ประกอบกับปรับเปลี่ยนให้มีความร่วมสมัยมากขึ้นด้วยการเพิ่มลูกเล่นทางดนตรีที่เลียนแบบเสียงธรรมชาติ รวมถึงใช้สเกลดนตรี ลีนโหลให้ความรู้สึกผ่อนคลาย ถ่ายทอดเป็นบทเพลง ‘อ้อมกอด แห่งขุนเขา’ และเพลง ‘ซื่อป้อ’ โดย กลุ่มศิลปินเดอะระมิงค์

‘แนวคิดที่เน้นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตล้านนา’ นำเสนอ ความรู้มรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตอันเรียบง่าย ของชาวล้านนา ผ่านเสียงดนตรีที่ผสมผสานองค์ประกอบ ของดนตรีพื้นบ้าน เช่น สะล้อ ซึง ขลุ่ย ฯลฯ และทำนอง เพลงพื้นบ้านล้านนาที่เกี่ยวข้องกับประเพณีต่าง ๆ อาทิ เพลงงานบุญ เพลงพ็อน หรือเพลงขับกล่อม เข้ากับดนตรี ร่วมสมัยประกอบกับการใช้สเกลดนตรีที่ให้ความรู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลาย สัมผัสได้ถึงความสุข ซึ่งถ่ายทอดเป็นบทเพลง ‘ปีใหม่สังขานต์ นมัสการพะเจ้า’ และเพลง ‘ตานข้าวใหม่ หิงไฟ พระเจ้า’ โดย กลุ่มศิลปินชมรมพื้นบ้านล้านนา สโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

‘แนวคิดที่เน้นอารมณ์และความรู้สึก’ เสียงดนตรี อันไพเราะและผ่อนคลายที่สื่อสารอารมณ์หลากหลาย ทั้ง ความสุข ความเศร้า และความคิดคำนึง ให้ผู้ฟังได้เข้าถึง ความความรู้สึกลึกซึ้งในจิตใจคนล้านนา ผ่านเครื่องดนตรี พื้นบ้านที่ให้เสียงนุ่มนวล ลุ่มลึก และละเอียดอ่อน อาทิ พิณเปี้ยะ สะล้อ ขลุ่ย พร้อมปรับเปลี่ยนท่วงทำนองให้มีความ ร่วมสมัย ถ่ายทอดเป็นบทเพลง ‘ปิงช้า’ และเพลง ‘ฮ่อมดอย’ โดย กลุ่มศิลปินแมลงเพลง

‘แนวคิดที่ผสมผสานร่วมสมัย’ นำเสนอองค์ประกอบดนตรีพื้นบ้านและเสียงล้านนาที่คุ้นเคย อาทิ การอื้อ การขับขาน และเสียงบทสวด ผสมผสานกับดนตรีแนวอิเล็กทรอนิกส์และแจ๊ส เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงที่สะท้อนความเป็นล้านนาในรูปแบบร่วมสมัย ตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ และสื่อถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมล้านนา ถ่ายทอดเป็นบทเพลง ‘Lunar Lantern Dreams’ และ ‘Nortern Breeze of Lofi’ โดยกลุ่มศิลปินยังข้าวสตูดิโอ

และท้ายสุด คือ ‘แนวคิดบทเพลงแห่งจิตวิญญาณ คติความเชื่อด้านศาสนาในล้านนา’ ที่นำเสนอการใช้งานของเพลงล้านนา อาทิ ซอฮื้อ ขับกล่อม หรือเสียงเทศน์ธรรม์ รวมถึงเสียงจากเครื่องดนตรีพื้นบ้าน อย่าง สะล้อ ซึง พิณเปี๊ยะ ขลุ่ย และกลอง มาสร้างสรรค์ท่วงทำนองแห่งความศรัทธาที่เชื่อมโยงกับจิตวิญญาณ อีกทั้งยังสะท้อนมุมมองของคติความเชื่อทางศาสนาของชาวล้านนา ควบคู่ผสมผสานเสียงจากเปียโน กีตาร์ เบส และไวโอลิน รวมถึงเสียงจากธรรมชาติ เพื่อเสริมมิติทางดนตรีให้มีไพเราะและอิมเมจ ถ่ายทอดเป็นบทเพลง ‘ธรรม์’ และเพลง ‘มหาเนรพาน’ โดยกลุ่มศิลปิน ช่อคำ

ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์เสียงดนตรีทั้งหมดนี้ได้รับการบันทึกเสียงในสตูดิโอระดับมืออาชีพ พร้อมเผยแพร่ให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าไปเปิดประสบการณ์ความรื่นรมย์และดีต่อใจกันได้ทางเว็บไซต์ www.lannamusic-relaxation.com เหมาะอย่างยิ่งสำหรับใครที่กำลังหาเพลงเพราะ ๆ ฟังพักผ่อนสมอง เปิดฟังยาว ๆ ก่อนนอนให้จิตใจสงบและหลับง่าย หรือต้องการเพลย์ลิสต์ใหม่ในสไตล์ดนตรีพื้นเมืองไทยร่วมสมัย ผสานเสียงธรรมชาติ เพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวกระหว่างทำกิจกรรมโยคะและนั่งสมาธิ ตลอดจนเปิดคลอเบา ๆ ระหว่างทำงาน อ่านหนังสือ เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ แถมยังเป็นตัวช่วยไฟก๊องงานที่ดีอีกด้วย

นอกจากฝากผลงานไว้บนช่องทางออนไลน์ให้เข้าไปฮิลใจกันได้ทุกที่ทุกเวลาแล้ว ทางโครงการยังมุ่งส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงาน อาทิ โรงพยาบาล ศูนย์บำบัดรักษา วัด ธุรกิจสปา หรือโรงแรม นำดนตรีล้านนาเพื่อการผ่อนคลายและสมาธิไปต่อยอดประโยชน์ในสถานประกอบการ รวมถึงจัดกิจกรรม ‘การแสดงดนตรีล้านนาร่วมสมัย Lanna Music Relaxation’ ยกทัพศิลปินดนตรีไปขับกล่อมบรรเลงดนตรีล้านนาสร้างสรรค์ให้ฟังสด ๆ ท่ามกลางพื้นที่สีเขียว เคียงสายน้ำปิงของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์กลางส่งเสริมและดูแลสุขภาพผู้สูงอายุแบบพหุศาสตร์ครบวงจร เพื่อมอบความสุขและความอิ่มเอมใจให้กับผู้สูงวัย ขณะเดียวกันก็ถือเป็นการเปิดโอกาสในการแสดงออกทางดนตรีแก่ศิลปินและนักดนตรีล้านนาร่วมสมัย รวมทั้งจุดประกายให้ผู้คนได้เห็นความเป็นไปได้ใหม่ ๆ และศักยภาพของดนตรีพื้นบ้านล้านนาที่สามารถต่อยอดพัฒนาสู่สื่อกลางการดูแลสุขภาพอย่างสร้างสรรค์

ที่น่าชื่นใจมากไปกว่านั้น โครงการดนตรีล้านนา เพื่อการผ่อนคลายและสมาธิ (Lanna Music Sound for Relaxation & Media) ยังได้รับการสนับสนุนจาก มิวเซียมสยาม และ British Council ในการนำร่องต่อยอด ผลงานดนตรีสู่การสร้างสุนทรียศาสตร์กับพื้นที่ ผ่านการจัดกิจกรรมเสียงกับการเคลื่อนไหวร่างกาย อาทิ กิจกรรม เจริญสุขภาพและการผ่อนคลาย กิจกรรมฝึกโยคะสมาธิและการผ่อนคลาย และกิจกรรมธรรมะสมาธิ และกิจกรรมเสียงกับ Workshop Lanna Crafts อย่าง เวิร์คช็อปจักสาน ส้อมดอก หงส์ เวิร์คช็อปทำยาตมสมุนไพร และเวิร์คช็อป เครื่องสักการะล้านนา บริเวณลานร่มรื่นของพิพิธภัณฑ์ เรือนโบราณล้านนา โดยนำเสียงดนตรีล้านนาเพื่อการผ่อนคลายและสมาธิทั้ง 10 บทเพลง มาเป็นส่วนหนึ่งในการ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่งได้รับความสนใจและ เสียงชื่นชมจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี

แต่ที่ต้องถือว่าประสบผลสำเร็จเกินคาด คือการที่ ในเวลาต่อมาทางพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนาได้เลือกบรรจุ ผลงานดนตรีเหล่านี้เป็นเพลงบรรเลงประกอบสถานที่จริง เพื่อเพิ่มศักยภาพพื้นที่เรียนรู้และขยายมุมมองพิพิธภัณฑ์ จากแหล่งจัดแสดงนิทรรศการ สู่บทบาทของพื้นที่สาธารณะ ซึ่งมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมสำหรับทุกคน (Museum for all) อีกด้วย

โปรเจกต์พัฒนาวิชาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ปลุกย่านให้มีชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์

[ถอดบทเรียนน่าสนใจในโครงการ

Creative Lanna Co – Communities : กิจกรรมสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน]

เพราะการขับเคลื่อนย่านสร้างสรรค์ไม่ใช่แค่เพียงการเข้าไปพัฒนาเชิงกายภาพหรือพื้นที่ แต่ยังต้องมียุทธศาสตร์ประกอบในการจัดประกายความคิดสร้างสรรค์ เพื่อปลุกย่านให้มีชีวิตชีวา สร้างคุณค่าและมูลค่าบนแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ จึงได้จัดทำโครงการ ‘Creative Lanna Co - Communities : กิจกรรมสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน’ ระดมศักยภาพนักวิจัย นักวิชาการ และคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากหลากหลายของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เช่น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ คณะวิจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ มาปลุกปั้นสารพัดโครงการและกิจกรรมสนุก ๆ กระตุ้นการพัฒนาย่านโดยทำงานร่วมกับชุมชนภายในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบน ทั้งในรูปแบบของการเปิดพื้นที่เรียนรู้ (On Ground) และผ่านระบบสารสนเทศสร้างสรรค์ (On Cloud) ภายใต้ 7 อิมพลีก์ ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องของสุขภาพ อาหารการกิน เสื้อผ้า มรดกท้องถิ่น ศิลปหัตถกรรม วัฒนธรรม และประเพณี ไปจนถึงการแสดงดนตรีและสื่อสร้างสรรค์

บทความนี้ขอพาทุกคนไปสำรวจ 7 ใน 15 โครงการน่าสนใจของโครงการ Creative Lanna Co – Communities : กิจกรรมสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ที่จะเป็นตัวอย่างให้เห็นถึงแนวทางการขับเคลื่อนย่านสร้างสรรค์มุมมองใหม่ ซึ่งมีประโยชน์และคุณค่าต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถต่อยอดขยายผลสู่เส้นทางแห่งความยั่งยืน

Wellness

ชูสารวิถีชุมชน อาหารเป็นยา

โครงการ ‘Soft Power: Lanna Localicious ชูสารวิถีชุมชน อาหารเป็นยา’ โดย ดร.ศันสนีย์ กระจ่างโหม นักวิจัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว สถาบันวิจัย พหุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผลงานที่ชี้ชวนให้ผู้คน หันกลับมามองการกินในแง่มุมสุขภาพ ผ่านการนำเสนอ อาหารการกินพื้นบ้าน ประจักษ์วัตถุที่ท้องถิ่นหรือแม้แต่ วัชพืช ซึ่งหลายคนมองข้าม ทว่าแท้จริงอุดมไปด้วยคุณค่าทาง โภชนาการและคุณประโยชน์ต่อร่างกายไม่แพ้บรรดาอาหาร ที่เคลมว่าดีต่อสุขภาพนานาในซูเปอร์มาร์เก็ต แถมยังมีสรรพคุณช่วยป้องกันโรคภัยไข้เจ็บได้ ประหนึ่งเป็น ‘ยา’ ชั้นดี

โดยทางโครงการร่วมมือกับชุมชนสันป่าเปา อำเภอ สันทราย และตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด รวบรวม องค์ความรู้และภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นที่กินแล้วดีต่อสุขภาพ จนได้ค้นพบกับเมนูอาหารพื้นบ้าน อาทิ ส้าผัก แกงผักหม่น ใส่ไก่เมือง น้ำพริกปลาจี หรือแกงป็นนกใส่ตอง ซึ่งเป็นอาหาร ประจกจากพืชสมุนไพรและพืชกินได้ อย่าง ป็นนกใส่ (Spanish Needle) ของชุมชนสันป่าเปา หรือ หมักไก่สดุน โสเภำก้วยเต็ด แกงผักแว่นเขียว น้ำพริกน้ำปู ส้าปลี ขนมน้ำแกงปู หรือ ข้าวจีต้ป็นกับมือ อันเป็นภูมิปัญญาอาหารที่แสดงถึงอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมการกินอยู่อย่างเรียบง่ายของชาวไทลื้อบ้านลวงเหนือ

แล้วเรื่องราวของภูมิปัญญาอาหารที่น่าลุ่มหลงทั้งหมด ก็ถูกนำมาสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสองชุมชน ผ่านการจัดกิจกรรมเชื่อมชุมชนและสร้างการมีส่วนร่วม (Engagement activities) อาหารมื้อพิเศษ ‘Big Lunch ชูสำรับวิถีชุมชน’ รวมถึงจัดเวทีเสวนา ‘Let Food be the Medicine’ และเวิร์คช็อป ‘ชูสำรับวิถีชุมชน อาหารเป็นยา’ ซึ่งช่วยเน้นย้ำถึงประโยชน์ในแง่สุขภาพของผักพื้นบ้าน และ ขยายมุมมองให้แต่ละชุมชนได้เห็นโอกาสและแนวทางในการ ต่อยอดพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากเมนูอาหารท้องถิ่น รวมถึงศักยภาพที่สามารถต่อยอดสู่ Soft Power ด้านอาหาร เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของเมืองเชียงใหม่

Heritage

สันป่าข่อย... สู่ว่านสร้างสรรค์ที่มีชีวิตบนฐานวัฒนธรรม

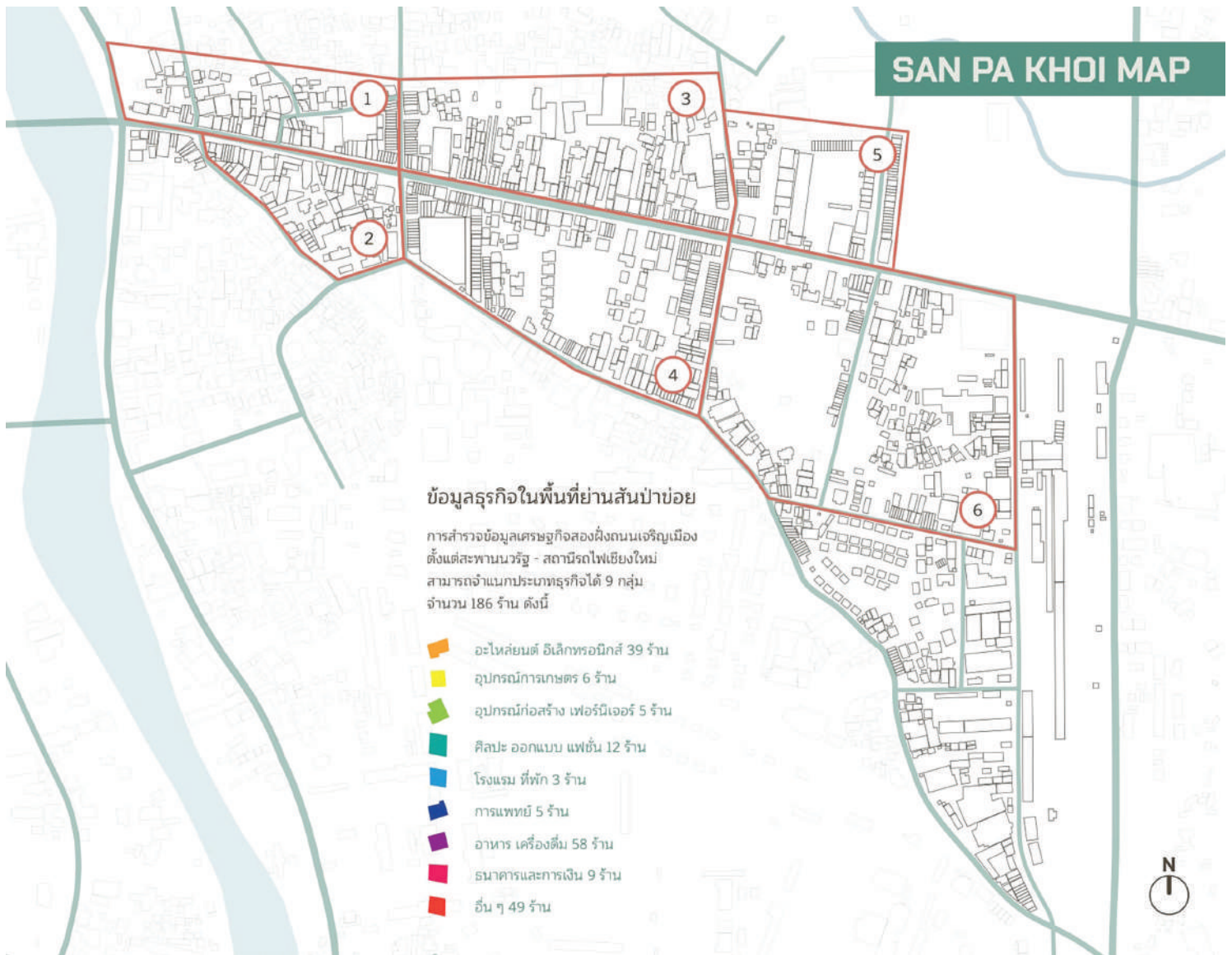
ด้วยทำเลที่ตั้งไม่ไกลจากสถานีรถไฟและตัวเมืองเชียงใหม่ จึงทำให้ครั้งหนึ่งย่านสันป่าข่อยเคยเป็นศูนย์กลางการค้าอันคึกคัก เต็มไปด้วยความเจริญและทันสมัย ก่อนจะค่อย ๆ ซบเซาลงเรื่อยมา ภายหลังการคมนาคมขนส่งและการติดต่อค้าขายริมรางจะพ่ายแพ้ให้กับความสะดวกรวดเร็วบนท้องถนน เมื่อรถยนต์กลายเป็นพาหนะยอดนิยมของยุคสมัย

กระนั้นจากการเก็บข้อมูลของทีมนักวิจัยโครงการ ‘สันป่าข่อย...สู่ ย่านสร้างสรรค์ที่มีชีวิตบนฐานวัฒนธรรม’ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวต่างชาติ ตลอดจนคนเชียงใหม่เอง ยังคงนึกถึงย่านสันป่าข่อย โดยเฉพาะในแง่ของความอร่อย สร้างสรรค์ น่าอยู่ เก๋ไก๋ หลากหลาย และสมัยใหม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าย่านแห่งนี้ยังคงเป็นย่านที่มีคุณค่าบนฐานวัฒนธรรม และมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นย่านสร้างสรรค์ ดังแนวโน้มของธุรกิจสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่ทยอยผุดขึ้นพื้นที่เป็นจำนวนมาก

เหตุนี้เอง ดร.สุดาร์ตน์ อุทาร์ตน์ นักวิจัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว สถาบันวิจัยพหุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหัวหน้าโครงการ จึงนำทีมรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจบนฐานวัฒนธรรมของพื้นที่ย่านสันป่าข่อย พร้อมผลักดันกิจกรรมวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ก่อนจัดทำเป็นชุดองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจบนฐานวัฒนธรรมของย่านสันป่าข่อย ‘San Pa Khoi Atlas’ ที่นำเสนอคุณค่าและข้อมูลเศรษฐกิจ ของพื้นที่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็น Data Warehouse สำหรับการต่อยอดพัฒนาย่านสันป่าข่อยในอนาคต

นอกจากนี้ ทางโครงการยังขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ระดับย่านจากการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ เพื่อการสร้างเปลี่ยนแปลงของย่านสันป่าข่อย จากอัตลักษณ์เดิมสู่อัตลักษณ์ที่ร่วมสมัย ผ่านการจัดกิจกรรมเดินเรียนรู้ย่าน โดยมีชาวชุมชนเป็นเจ้าภาพนำชมและสัมผัสประสบการณ์แบบลึกซึ้งถึงถิ่น ก่อนจะนำมาสู่ปฏิบัติการกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อนและเชื่อมโยงการพัฒนา การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้ในพื้นที่ ย่านสันป่าข่อย (Local Creative Community) ที่ต่อมาเกิดเป็นหลากหลายกิจกรรมสนุก ๆ อาทิ การทดลองทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ‘พื้นที่สันหนากการต้นแบบ’ สร้างพื้นที่เล่นที่เหมาะสม และส่งเสริมการเรียนรู้ รวมถึงเป็นแรงบันดาลใจให้กับชุมชนในการฟื้นฟูพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ ภายในย่าน ให้เป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตและความสร้างสรรค์ของทุกคน

กิจกรรม ‘เดวไปแอ่วสันป่าข่อยกำเล้า’ ซึ่งนำภาพถ่ายในอดีตของย่านมาผูกโยงกับสถานที่ปัจจุบัน โดยกำหนดจุดเช็คอิน 10 แห่ง พร้อมติดตั้งป้ายบอกข้อมูลสถานที่ที่ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้คนและนักท่องเที่ยวมาแวะและภาพเก็บไว้เป็นที่ระลึก หรือ กิจกรรมรวบรวมข้อมูลไฮไลต์ของพื้นที่ที่อยากบอกต่อให้คนภายนอกได้รับรู้ โดยเลือกบอกเล่าเรื่องราวของอาหารผ่านการแนะนำร้านอาหารเจ้าเก่าแก่คู่ย่านที่ดังมาทั้งรสชาติและเรื่องราวอาคารสถาปัตยกรรมของร้านอันคลาสสิกและเปี่ยมพลัง เป็นต้น

พร้อมกันนั้นทางโครงการยังผลักดันให้เกิดการนำเสนอผลงานนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมย่านสันป่าข่อย ‘Pop Up Creative Space’ ร่วมกับงานเทศกาลของเมือง (Local Creative Community) รวมถึงจัดกิจกรรมถอดบทเรียนการขับเคลื่อนย่านสันป่าข่อยสู่ย่านสร้างสรรค์ เพื่อแลกเปลี่ยน สรุปผลลัพธ์ และสะท้อนบทเรียนสำคัญที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางสร้างคุณค่าและมูลค่าแก่สินค้าและบริการของย่านสันป่าข่อย พัฒนารูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ ที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มความน่าสนใจให้พื้นที่ รวมถึงสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นกับการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ที่มีความยั่งยืนในอนาคต

Art & Craft

ฟื้นใจคนตันเปา

ตลอดหลายปีที่ย่านตันเปา อำเภอสันกำแพง เป็นเสมือนจุดนัดพบของคนรักคราฟต์ ที่ถ้ามาถึงเชียงใหม่ แล้วอยากได้ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาสวย ๆ หรือเลือกซื้อ รมบ่อสร้างกลับไปเป็นของฝากก็จะต้องแวะมาเที่ยวชมและ อดทน เพราะที่นี่ถือเป็นแหล่งผลิตใหญ่ของงานฝีมือข้างต้น อีกทั้งยังมีผลิตภัณฑ์โดดเด่นที่สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัด อีกสารพัด ไม่ว่าจะเป็นไม้แกะสลัก เครื่องเงิน เครื่องเงิน ผ้าทอพื้นเมืองและผ้าไหมไปจนถึงโคมลอย

ทว่าปัจจุบัน สีสันบรรยากาศและเศรษฐกิจของ ย่านแห่งนี้ไม่คึกคักเหมือนเคย ด้วยกระแสความนิยมในสินค้า แบบดั้งเดิมจะไม่ตอบโจทย์กลุ่มผู้บริโภคยุคใหม่ ส่งผลให้ ผู้ประกอบการหลายรายวางมือและส่วนใหญ่ไร้ผู้สืบทอด

อย่างไรก็ตาม อาจารย์ ดร.ศศิพัชร ชัยสิริขันธ์ ผู้ช่วยคณบดี คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มั่นใจว่า คุณค่าและอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาหัตถกรรมตันเปา นั้นมีศักยภาพมากพอจะเป็นเครื่องมือในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ในย่านหัตถกรรมสำคัญของเมืองเชียงใหม่ให้กลับมามีชีวิตชีวา อีกหนและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ นี่จึงเป็น จุดเริ่มต้นของการผลักดันโครงการ ‘ฟื้นใจคนตันเปา (Spirit of TONPAO: Crafts Revivals)’ ที่ชักชวนเครือข่ายชุมชน หัตถกรรมตันเปา นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เครือข่ายเยาวชนวัฒนธรรมอำเภอสันกำแพง และผู้ประกอบการ หัตถกรรมในท้องถิ่นมาร่วมยกระดับมรดกทางภูมิปัญญาเหล่านี้ ให้สามารถก้าวต่อไปข้างหน้าอย่างมีคุณค่าและมูลค่า พร้อมส่งเสริมการอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมล้านนา ควบคู่ เชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างนักสร้างสรรค์กับธุรกิจหัตถกรรม ในท้องถิ่น ผ่านการจัดกิจกรรมจัดทำแผนธุรกิจและออกแบบ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มศักยภาพธุรกิจให้เกิดความ ยั่งยืน

ประกอบกับหยิบจับงานศิลปะ วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบสุดสร้างสรรค์ ที่ปรับโฉมให้ดูมีความร่วมสมัย ใช้งานได้หลากหลาย และ สอดรับกับเทรนด์ผู้บริโภคยุคใหม่ ต่อยอดเป็นเวิร์คช็อป งานคราฟต์ที่ผสมผสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านเข้ากับ เทคนิคสนุกสนาน ช่วยเพิ่มช่องทางหารายได้และเผยแพร่มรดก ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นไปในตัว หรือนำมาพัฒนาเป็นการ แสดงล้ำนาร่วมสมัย (Craft Performance) ซึ่งได้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการแสดงร่วมสมัยและศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ มาร่วมกันออกแบบ จนเกิดเป็นการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย 2 ชุด อย่าง หัตถศิลป์ถิ่นต้นเปาและไฟฟ้าย้อน ที่สะท้อนถึง งานศิลปวัฒนธรรมย่านต้นเปาในมิติใหม่อันงดงามและตราตรึง

ตลอดจนเปิดพื้นที่ทดลองตลาด โดยนำผลงานการ พัฒนาทั้งหมดไปเปิดตัวในเทศกาลล้ำนารสร้างสรรค์ (Creative Lanna Festival) เพื่อขยายโอกาสให้ผลิตภัณฑ์ และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของต้นเปาเป็นที่รู้จักมากขึ้น รวมทั้งเป็นเครื่องมือส่งต่อความรู้สึกภาคภูมิใจและกระตุ้น ให้คนรุ่นใหม่ นักเรียน นักศึกษา และชาวชุมชนตระหนักถึง ศักยภาพของมรดกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่สามารถต่อยอด พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นในวิถีทางใหม่ ๆ ได้อีกมากมาย

Costume

พัฒนาผ้าทอด้วยสีล้านนาโทน

ภูมิปัญญาด้านการทอผ้า ถือเป็นภูมิปัญญาที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของผู้คนในดินแดนล้านนามาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ไม่เพียงเท่านั้น อ. ดร.ปรรณกร แก้วรากมุก อาจารย์สาขาวิชาบ้านและชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ ยังมองว่าสิ่งนี้นับเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ ซึ่งแต่ละชุมชนสามารถหยิบจับมาต่อยอดพัฒนาเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจท้องถิ่นได้อย่างหลากหลาย จึงร่วมมือกับ ฐานันท์ เครือระยานักบริหารงานการศึกษา สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ ออกแบบการทำงานร่วมกับชุมชนหนึ่งในนั้นคือการสร้างจุดขายให้ผืนผ้าผ่านสีสันอัตลักษณ์อันเป็นแนวทางที่คณะทำงาน ปักหมุดขับเคลื่อนภายใต้โครงการ ‘พัฒนาผ้าทอด้วยสีล้านนาโทน (Lanna Tone Color)’ เปิดรับชุมชนที่มีเชี่ยวชาญในการทอผ้าฝ้ายและมีความสนใจอยากจะได้เรียนรู้เทคนิควิธีการย้อมสีธรรมชาติ รวมถึงออกแบบต่อยอดผลิตภัณฑ์ผ้าให้มีความร่วมสมัยกว่า 10 แห่ง ทั้งเชียงใหม่ ได้แก่ เชียงดาว สันกำแพง สันทราย สารภี ดอยสะเก็ด สันป่าตอง แม่วาง ดอยเต่า จอมทอง และแม่แจ่ม มายกระดับผ้าทอชุมชน ด้วยการร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญในการค้นหาอัตลักษณ์ของสีย้อม โดยประเมินจากบริบทที่ตั้งวัฒนธรรมประเพณีการใช้ผ้า วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น และความเหมาะสมระหว่างสีสันทันกับลักษณะผ้าทอแต่ละแห่ง ควบคู่เรียนรู้เทคนิคการการสกัดสีจากพืช การย้อมสีธรรมชาติ และออกแบบลวดลายผ้าทอร่วมกับชุมชน

จนได้ออกมาเป็นสีล้านนาโทนที่เป็นสีเฉพาะในท้องถิ่น อาทิ ชุมชนบ้านหลวงเหนือได้สีชมพูจากกับสีเหลืองจากใบเต้า ชุมชนบ้านปางอึกาได้สีน้ำตาลจากถอกลอกกับสีเขียวขี้ม้าจากเพกา ชุมชนตำบลยางครามได้สีน้ำตาลจากสนอยกับสีเขียวจากใบแหนะ ชุมชนบ้านป่าดิงงามได้สีเหลืองจากเกอะเรอ และชุมชนย่าปายได้สีส้มจากทองกวาวกับสีเขียวอมน้ำตาลจากขี้เหล็ก เป็นต้น ซึ่งชุมชน นักออกแบบหรือผู้ประกอบการท้องถิ่นสามารถนำไปใช้เพิ่มคุณค่า มูลค่า และความน่าสนใจให้ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง พร้อมกันนั้นทางโครงการยังนำผ้าทอสีล้านนาโทนของทั้ง 10 ชุมชนมานำเสนอในรูปแบบนิทรรศการและจัดงานแฟชั่นโชว์ในเทศกาลล้านนาสร้างสรรค์ (Creative Lanna Festival) ณ พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และล้านนาสร้างสรรค์ ให้ผู้เข้าร่วมงานได้สัมผัสและชื่นชมกันอีกด้วย

Gastronomy

วัฒนธรรมอาหารพื้นถิ่นล้านนาพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

เพราะอาหารไม่ใช่แค่เรื่องของการกิน แต่ยัง
เป็นโจทย์หลักอันท้าทายที่ทางรัฐบาลตั้งเป้าผลผลักดัน
ให้เป็น Soft power ของประเทศไทยในปัจจุบัน ดร.นิเวศน์
พูนสุขเจริญ สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนา
สร้างสรรค์ จึงผุดโครงการ ‘วัฒนธรรมอาหารพื้นถิ่นล้านนา
พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์’ ขึ้นมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
หนุนเสริมโอกาสสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสำรับกับข้าว
ตามนโยบายของภาครัฐ ด้วยการชูวัฒนธรรมอาหารพื้นถิ่น
ล้านนาที่มีอัตลักษณ์ในจังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นที่รู้จัก รวมถึงเป็น
พลังดึงดูดการท่องเที่ยวที่จะมอบประสบการณ์กินอันรุ่มรวย
และพิถีพิถัน

โดยเริ่มต้นจากการร่วมมือกับเชฟและ Blogger
ด้านอาหาร ในการเก็บรวบรวมองค์ความรู้และความน่าสนใจ
ของอาหารพื้นเมืองในพื้นที่ 13 ชุมชน ในเขตเทศบาล
นครเชียงใหม่ ก่อนคัดเลือกชุมชนที่มีความพร้อมจำนวน
4 ชุมชน คือ ชุมชนชาวเม็งช้างม่อย ชุมชนชาวเชียงแสน
บ้านฮ่อม ชุมชนชาวปะโอหนองคำ และชุมชนชาวเขิน
นันทาราม มาร่วมทีมยกระดับอาหารท้องถิ่นบนแนวทาง
การพัฒนาที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ควบคู่ไปกับส่งเสริม
เศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ ผ่านการสืบสานภูมิปัญญา
ด้วยการเล่าเรื่อง (Story Telling) ภายใต้แนวคิดตามหาตำรา
หรือสูตรอาหารที่สูญหาย ‘The Lost Recipes’ ซึ่งจะมี
เชฟท้องถิ่น 6 ท่าน พาไปเปิดโลกของอาหารในชุมชน
หลากวัฒนธรรมและทำความรู้จักกับสารพัดเมนูหาทานยาก
เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าอาหารเป็นมากกว่าเรื่องกิน หากยังเป็น
สินทรัพย์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ควรค่าแก่สืบสานรักษา

นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเวิร์คช็อปถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบและผักพื้นถิ่น การสาธิตการปรุงอาหาร พร้อมชิมอาหารชุมชนที่เกิดจากการตามหาสูตรอาหารที่หายไปกว่า 15 เมนู รวมถึงหยิบอาหารท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ในรูปแบบ Chef's Table นำเสนอแนวคิดพลิกแพลงวัตถุดิบและภูมิปัญญาดั้งเดิม สู่การนำเสนอประสบการณ์กินที่โดดเด่นและร่วมสมัย เพื่อจุดประกายมุมมองในการส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของเชียงใหม่ ผ่านการยกระดับอาหารท้องถิ่นด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์

Festival

ช่างฟ้อนลายงาม

การฟ้อนพื้นเมืองเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ซึ่งอยู่คู่วิถีชีวิตของชาวล้านนามาตั้งแต่อดีตและในปัจจุบัน ยังมีบทบาทสำคัญในแง่ของการเป็นฐานวัฒนธรรมที่ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ผ่านการเป็นกิจกรรมสร้างสีสันและความประทับใจในเทศกาลประจำเมือง อาทิ การฟ้อนเทียนไหว้สาบูชาเมืองในงาน ‘ตามผางปะตี๊ดส่องฟ้า ฮักษาเมือง’ ช่วงเทศกาลยี่เป็ง หรือ การฟ้อนเล็บไหว้สาบูชาเมืองใน ‘งานยอสวยไหว้สาพระญามังราย’ เนื่องในวันสถาปนาเมืองเชียงใหม่ ช่วงเทศกาลปีใหม่เมือง โดยแต่ละปีจะมีการรับสมัครช่างฟ้อนจิตอาสาจากคณะต่าง ๆ ทั่วเชียงใหม่มาร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งมีจัดฝึกอบรมสอน การฟ้อนพื้นเมืองให้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้และส่งเสริมการสืบสานศิลปะการแสดงพื้นบ้านล้านนาที่ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วม

อย่างไรก็ตาม กระบวนท่ารำในแต่ละชุมชนหรือคณะนั้นมีทั้งเหมือนและแตกต่างกันตามแบบแผนของแม่ครูแต่ละท่าน อีกทั้งยังไม่สามารถนิยามชื่อท่าและลีลาการฟ้อนที่เป็นมาตรฐาน เช่นเดียวกับรูปแบบการแต่งกายของช่างฟ้อนที่บางคณะปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย ซึ่งนานวันอาจทำให้เกิดความสับสนและส่งผลให้ช่างฟ้อนรุ่นใหม่ขาดความเข้าใจในที่มาและความหมายของท่วงท่า จนลืมนึกถึงคุณค่าของการฟ้อนรูปแบบดั้งเดิมไป

ดร.รชพรรณ ฆารพันธ์ นักวิจัยชำนาญการพิเศษ ประจำศูนย์วิจัยและพัฒนากาท่องเที่ยว สถาบันวิจัย พหุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ติดตามความเคลื่อนไหว ของภูมิปัญญาการฟ้อนเมืองในจังหวัดเชียงใหม่มาตลอด หลายปีและเล็งเห็นถึง Paint Point ช่างต้น จิงพุดไผ่เดีย ปลุกปั้น ‘โครงการช่างฟ้อนลายงาม : การส่งเสริมวัฒนธรรม ล้านนาสู่เทศกาลเมืองเชียงใหม่’ ขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการ ออกแบบกิจกรรมที่พยายามเข้ามาเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และความเข้าใจในศาสตร์การฟ้อนแบบพื้นบ้านล้านนา โดยร่วมมือกับเครือข่ายชุมชนเมืองรักษ์เชียงใหม่ ศูนย์การ เรียนรู้ภูมิปัญญาฟ้อนเมืองบ้านครูเอจิดาภา และเครือข่าย ช่างฟ้อนลายงาม จัดกิจกรรมการอบรมหลักสูตรแม่ครู ช่างฟ้อนลายเมือง ที่เปิดรับแม่ครูช่างฟ้อน 20 คนจาก 17 ชุมชน มาทบทวนท่าฟ้อน เรียนรู้เรื่องราวการฟ้อนแบบ ล้านนา พร้อมพัฒนาศักยภาพและทักษะการเป็นแม่ครูช่าง ฟ้อนลายเมืองเพื่อให้ทุกคนสามารถนำความรู้ไปกลับถ่ายทอด ได้อย่างถูกต้อง

ขณะเดียวกันก็ยังให้ความสำคัญกับการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว จึงได้ขับเคลื่อน กิจกรรมอบรมการผลิตสื่อ พัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร เพื่อนำเสนอต้นทุนทางวัฒนธรรม ผ่านการเสริมสร้างทักษะ การเขียนคอนเทนต์ การถ่ายรูป ให้กับกลุ่มผู้ติดตามแม่ครู ช่างฟ้อนลายเมือง และร่วมมือกับกลุ่มเครือข่ายช่างภาพ เพจช่างภาพ จัดทำระเบียบประวัติแม่ครูช่างฟ้อนลายเมือง พร้อมถ่ายทอดเรื่องราวเล่าจากช่างฟ้อนลงในช่องทางออนไลน์ เพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้าง

ที่สำคัญช่างภาพจากหลากหลายภาคีเครือข่ายและช่างฟ้อน จากหลายคณะที่ผ่านการอบรมยังมีโอกาสร่วมแสดงในเทศกาล ขนาดใหญ่ของเมือง อย่าง ‘ฟ้อนเทียนถวายพระพรชัยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 เนื่องในโอกาส พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ’ และงาน ประเพณียี่เป็งเมืองเชียงใหม่ ประจำปี 2567 ‘ตามผางประติ๊ด ส่องฟ้า อักขาเมือง ปีที่ 13’ ซึ่งช่วยจุดประกายให้ผู้คนในชุมชน มองเห็นคุณค่าของการแสดงพื้นบ้านล้านนาที่สามารถ เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมและสร้างความภาคภูมิใจ ที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ ให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง

Performing Music and Media

ดนตรีล้านนาสำหรับคนทั้งมวล

เพราะเชื่อว่าการอนุรักษ์ดนตรีล้านนาอย่างยั่งยืน ต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาตัวดนตรีและนวัตกรรมทางดนตรีอื่น ๆ โครงการ ‘Lanna Heritage Music for All: ดนตรีล้านนาสำหรับคนทั้งมวล’ โดย ดร.กรวรรณ สังขกร นักวิจัยชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว สถาบันวิจัยพหุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีเป้าหมายต่อยอดและสืบสานดนตรีล้านนาอย่างสร้างสรรค์ จึงมุ่งผลักดันให้ศิลปะดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (Life Long Education) โดยเชิญนักดนตรีมืออาชีพมาถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านดนตรีและวัฒนธรรมล้านนา รวมถึงบริบทอื่น ๆ เกี่ยวกับดนตรีล้านนาเชิงสร้างสรรค์ ให้แก่เยาวชน ผู้สูงวัย นักท่องเที่ยว และคนทั่วไปที่สนใจในความหลากหลายของวัฒนธรรมดนตรี พร้อมจัดกิจกรรมการเพิ่มประสบการณ์ทางดนตรีล้านนา โดยชวนทุกคนมาร่วมขับร้อง เล่นดนตรี รวมถึงสร้างสรรค์ผลงานดนตรีพื้นเมืองล้านนาร่วมสมัย

ไม่เพียงเท่านั้น ทางโครงการยังเปิดการแสดงดนตรี Lanna Heritage Music for All: ดนตรีล้านนาสำหรับคนทั้งมวล เพื่อเป็นเวทีสืบสานดนตรีล้านนาสร้างสรรค์และนำเสนอความหลากหลายของอัตลักษณ์ทางดนตรีจากฝีมือศิลปินล้านนาทั้งรุ่นใหญ่และรุ่นใหม่ พร้อมร่วมมอบประสบการณ์ทางดนตรีล้านนาสร้างสรรค์ ในเทศกาลล้านนาสร้างสรรค์ (Creative Lanna Festival) และ Chiang Mai City of Festival ซึ่งนำเสนอในรูปแบบ Physical และ Virtual ผ่าน Stage CAMT Metaverse เพื่อสร้างเครือข่ายด้านดนตรีร่วมกับเครือข่ายสร้างสรรค์อื่น ๆ เหนืออื่นใดคือการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและโอกาสของการต่อยอดพัฒนาดนตรีพื้นบ้านล้านนาให้สามารถยืนหยัดท่ามกลางยุคสมัยใหม่ได้อย่างสง่างามและเปี่ยมความสร้างสรรค์

HALL OF FAME AWARD

ATTRACTION : RECREATION

**Thailand Tourism
Excellence & Sustainability
Awards**

รางวัลแห่งความยั่งยืน

วาสนา มาวงค์
สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พิพิธภัณฑสถานเรือนโบราณล้านนา สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและล้านนาสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ACCL-CMU) คว้ารางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 15 ประจำปี 2568 (Thailand Tourism Awards 2025) ประเภทแหล่งท่องเที่ยว (สาขาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม) จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จำนวน 3 ประเภทรางวัล ได้แก่ รางวัลเกียรติยศ (Hall of Fame) รางวัลยอดเยี่ยม (Thailand Tourism Excellence Awards) และรางวัลแห่งความยั่งยืน (Thailand Tourism Sustainability Awards)

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมSSH
และล้านนาสร้างสรรค์

CENTER FOR THE PROMOTION OF
ART CULTURE AND CREATIVE LANNA